

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1995-1996

20 MAART 1996

De Intergouvernementele Conferentie 1996

AMENDEMENTEN

op het ontwerp van memorandum
voorgesteld door het Adviescomité
voor Europese Aangelegenheden

Nr. 11 VAN MEVROUW BRIBOSIA-PICARD C.S.

**In het hoofdstuk «Doelstellingen», punt II —
Werk en duurzame ontwikkeling, de laatste volzin
vervangen als volgt:**

*«Niettemin moet de Economische en Monetaire
Unie gepaard gaan met de ontwikkeling van een
Europees sociaal beleid, in hoofdzaak gericht op de
bevordering van de werkgelegenheid, de verbetering
van de levens- en arbeidsvoorwaarden, een hoog
niveau van sociale bescherming, de sociale dialoog,
de ontwikkeling van «human resources» die een
hoog en duurzaam tewerkstellingsniveau en de strijd
tegen uitsluiting mogelijk maken.»*

Verantwoording

De inleiding tot de doelstellingen van het ontwerp van memorandum is veelbelovend: er wordt gewezen op de uitdagingen die de werkloosheid en de toenemende armoede vormen (cf. blz. 6).

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-140 - 1995/1996:

- Nr. 1: Tweede tussentijds verslag.
- Nr. 2: Verslag — Ontwerp van memorandum.
- Nr. 3: Aanvullend verslag.
- Nrs. 4 tot 6: Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

20 MARS 1996

La Conférence intergouvernementale de 1996

AMENDEMENTS

au projet de memorandum
présenté par le Comité d'avis
chargé de questions européennes

N° 11 DE MME BRIBOSIA-PICARD ET
CONSORTS

**Au chapitre «Objectifs», section II — Emploi et
développement durable, remplacer la dernière phrase
par la phrase suivante:**

«L'établissement de l'Union économique et monétaire doit toutefois aller de pair avec le développement d'une politique sociale européenne, axée essentiellement sur la promotion de l'emploi, l'amélioration des conditions de vie et de travail, un niveau de protection sociale élevé, le dialogue social, le développement des ressources humaines permettant un niveau d'emploi élevé et durable et la lutte contre les exclusions.»

Justification

L'introduction aux objectifs du projet de memorandum est prometteuse: elle rappelle les défis posés par le chômage et la progression de la pauvreté (cf. p. 6).

Voir:

Documents du Sénat:

1-140 - 1995/1996:

- N° 1: Deuxième rapport intérimaire.
- N° 2: Rapport — Projet de memorandum.
- N° 3: Rapport complémentaire.
- N°s 4 à 6: Amendements.

Nochtans zijn de gestelde doelstellingen (punt II) bijzonder zwak inzake sociaal beleid, terwijl de middelen en de krachtlijnen voor de andere beleidsvormen ter zake veel uitdrukkelijker aangegeven zijn.

Punt II heeft immers als duidelijke doelstelling het tot stand brengen van een Economische en Monetaire Unie.

Van sociale vooruitgang is slechts sprake in economisch perspectief, als een gunstig gevolg van de Economische en Monetaire Unie, waarbij het dubbelzinnige begrip «duurzame ontwikkeling» wordt gehanteerd en de begrippen «individu» of «werknemer» worden weggemoffeld ten voordele van het economische begrip «verbruiker».

Het sociale komt hier dus eenvoudig naar voren als een dimensie van het economische.

In de Commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat heeft een lid ook met verbazing vastgesteld dat de beleidsnota van de Regering nauwelijks iets bevat over het sociaal beleid. Terwijl andere onderwerpen zoals het monetair beleid, de veiligheidsproblemen en de buitenlandse politiek een afzonderlijk hoofdstuk krijgen, wordt het sociale in de tekst slechts hier en daar aangestipt.

Uit de lectuur van het ontwerp van memorandum krijgt men een soortgelijke indruk.

Het is niet zonder nut erop te wijzen dat in tegenstelling tot wat de auteurs van het Verdrag van Rome in 1957 dachten, de opening van een «gemeenschappelijke markt» niet *de facto* een verbetering van de levensvoorwaarden van de burgers en sociale vooruitgang heeft meegebracht.

De economische dwang die voortgekomen is uit de ambitie om een enkele munt te creëren is geen dwang van buiten uit. Men kon de keuze maken tussen werkelijke convergentie en nominale convergentie. De Raad heeft, soms tegen het advies van de Commissie en van het Parlement in, voor die laatste mogelijkheid gekozen en aldus van het sociaal beleid in het systeem de voornaamste aanpassingsvariabele gemaakt, een «begeleidingspolitiek». De keuze van een dergelijk beleid kan niet ten gunste zijn van de werkelijke convergentie van de verschillende partners, tenzij zij vergezeld gaat van een aanzienlijke inspanning voor de ontwikkeling van de arme regio's.

Het lijkt mij dus belangrijk te zijn dat als duidelijke doelstelling naast de opbouw van de Economische en Monetaire Unie ook de ontwikkeling van een sociaal Europees beleid wordt opgenomen, die hoofdzakelijk gericht is op het scheppen van arbeidsplaatsen en de strijd tegen sociale uitsluiting.

Dat is des te belangrijker omdat de ontwikkeling van het Europees sociaal beleid in dat verband er onzeker uitziet.

Het amendement neemt artikel 1 over van het Akkoord over het sociaal beleid dat tussen de Lid-Staten van de E.G. is gesloten, met uitzondering van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, zonder de woorden «hoog niveau van sociale bescherming». Het Akkoord heeft het over «niveau van adequate sociale bescherming». Artikel 2 van het Verdrag van Maastricht heeft het echter over «hoog niveau van werkgelegenheid en van sociale bescherming».

Het amendement is in de geest van het advies dat daaromtrent namens de Commissie voor de Sociale Aangelegenheden van de Senaat is uitgebracht over de beleidsnota van de Regering aan het Parlement (Gedr. St. Senaat 1-129/2 — 1995/1996).

Cependant, les objectifs fixés (point II) sont singulièrement faibles en matière de politique sociale, alors que les moyens et les lignes de forces pour des politiques spécifiques sont plus explicites en la matière.

Le point II pose, en effet, clairement comme objectif l'institution de l'Union économique et monétaire.

Le progrès social n'y est envisagé que dans une perspective économique, comme une conséquence favorable de l'Union économique et monétaire, en utilisant la notion ambiguë de «développement durable» et en escamotant la notion «d'individu» ou de «travailleur», au profit de la notion économique de «consommateur».

Le social apparaît ainsi comme une simple dimension de l'économique.

En Commission des Affaires sociales du Sénat, un commissaire avait aussi constaté avec étonnement que la note du Gouvernement ne disait quasiment rien de la politique sociale. Alors que d'autres matières, comme la politique monétaire, les problèmes de sécurité et la politique étrangère faisaient l'objet d'un chapitre distinct, le social ne faisait l'objet que d'observations éparses dans le texte.

C'est une impression similaire qui se dégage à la lecture du projet de memorandum.

Il n'est pas inutile de rappeler que, contrairement à ce que pensaient les auteurs du Traité de Rome en 1957, l'ouverture d'un «marché commun» n'a pas entraîné *de facto* l'amélioration des conditions de vie des citoyens et le progrès social.

Les contraintes économiques nées de l'ambition de créer une monnaie unique ne sont pas une contrainte extérieure. On pouvait faire le choix de la convergence réelle ou de la convergence nominale. Le Conseil, parfois contre l'avis de la Commission et du Parlement, a choisi cette dernière possibilité, faisant de la politique sociale la principale variable d'ajustement dans ce système, une «politique d'accompagnement». Cette politique choisie ne peut favoriser la convergence réelle des différents partenaires que si elles s'accompagne d'un effort considérable de développement des régions pauvres.

Il me paraît dès lors important d'inscrire clairement comme objectif à côté de l'édification de l'Union économique et monétaire, le développement d'une politique sociale européenne axée essentiellement sur la création d'emplois et la lutte contre l'exclusion sociale.

Ceci est d'autant plus important que l'évolution sociale européenne semble incertaine à cet égard.

L'amendement reprend les termes de l'article 1er de l'Accord sur la politique sociale conclu entre les États membres de la C.E., à l'exception de la Grande-Bretagne et de l'Irlande du Nord, à l'exception toutefois des termes «niveau de protection sociale élevé». L'Accord parle de «niveau de protection sociale adéquat». L'article 2 du Traité de Maastricht parle toutefois de «niveau d'emploi et de protection sociale élevé».

Il correspond à l'esprit de l'avis émis à ce sujet au nom de la Commission des Affaires sociales du Sénat sur la note de politique du Gouvernement au Parlement (Doc. Sénat, 1-129/2 — 1995-1996).

Michèle BRIBOSIA-PICARD.
André BOURGEOIS.
Anne-Marie LIZIN.
Béa CANTILLON.
Lydia MAXIMUS.

Nr. 12 VAN MEVROUW BRIBOSIA-PICARD C.S.

In het hoofdstuk «Probleemstelling» een punt 4 (nieuw) invoegen en de punten 4 tot 7 vernummeren :

«4. Het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid, zoals opgevat bij de onderhandelingen over het Verdrag over de Europese Unie, heeft de Unie niet in staat gesteld haar externe identiteit te bevestigen en het hoofd te bieden aan de ingrijpende wijzigingen op internationaal vlak.»

Verantwoording

Het is de bedoeling een verzuim van het Adviescomité recht te zetten. In de probleemstelling is geen enkele vermelding te vinden van het G.B.V.B. naast de communautaire pijler en de derde pijler.

Nr. 13 VAN MEVROUW BRIBOSIA-PICARD C.S.

In het hoofdstuk «Parlementaire strategie», punt 1, vijfde gedachtenstreepje, tussen de woorden «efficiënt» en «buitenlands en veiligheidsbeleid» het woord «gemeenschappelijk» invoegen.

Verantwoording

Het is de bedoeling een verzuim van het Adviescomité recht te zetten.

Nr. 14 VAN MEVROUW BRIBOSIA-PICARD C.S.

In het hoofdstuk «Middelen», sectie I — Vrede en veiligheid, punt 2, eerste lid, tussen de eerste en de tweede volzin, de volgende volzin invoegen :

«Een Staat kan er niet toe worden gedwongen deel te nemen aan acties die het sturen van legerstroepen met zich brengen. Een Staat die niet deelneemt aan een gemeenschappelijke actie, blijft gehouden tot een plicht van solidariteit met de beslissing van de meerderheid van de Lid-Staten die namens de Unie optreden.»

Verantwoording

Deze afwijking berust op het gezond verstand. Men kan een Staat er niet toe verplichten legerstroepen te zenden (waar het gevaar bestaat dat er doden vallen) tegen de mening van deze Staat in, wanneer een beslissing niet met eenparigheid wordt genomen.

N° 12 DE MME BRIBOSIA-PICARD ET CONSORTS

Au chapitre «Problématique», insérer un point 4 (nouveau) entre les points 3 et 4 et renuméroter les points 4 à 7 :

«4. La politique étrangère et de sécurité commune telle que conçue lors de la négociation du Traité sur l'Union européenne n'a pas permis à l'Union d'affirmer son identité extérieure et de faire face aux bouleversements internationaux.»

Justification

Il s'agit de préciser le deuxième pilier dans la problématique.

N° 13 DE MME BRIBOSIA-PICARD ET CONSORTS

Au chapitre «Stratégie parlementaire», point 1, 5e tiret, insérer après les mots «politique étrangère et de sécurité» et le mot «efficace» le mot «commune».

Justification

Il s'agit de rectifier un oubli du Comité d'avis.

N° 14 DE MME BRIBOSIA-PICARD ET CONSORTS

Au chapitre «Moyens», section I — Paix et sécurité, point 2, alinéa 1er, insérer entre la première et la deuxième phrase, la phrase suivante :

«Un État ne peut être contraint de participer à des actions qui impliquent un envoi de troupes militaires. Un État, qui ne participe pas à une action commune, reste tenu à une obligation de solidarité avec la décision de la majorité des États membres qui agissent au nom de l'Union.»

Justification

Il s'agit d'une dérogation de bon sens. On ne peut obliger un État à envoyer des troupes militaires (où il risque d'y avoir des morts) contre l'avis de cet État, lorsqu'une décision s'écarte de l'unanimité.

Nr. 15 VAN MEVROUW BRIBOSIA-PICARD C.S.

In het hoofdstuk «Middelen», afdeling I — Vrede en veiligheid, punt 2, tweede lid, het woord «Zij» vervangen door de woorden «De Commissie, optredend via haar voorzitter,».

Verantwoording

Binnen de Europese Commissie lijkt de voorzitter het best geplaatst om de Europese Unie te vertegenwoordigen en heeft hij ook de meeste legitimiteit.

Nr. 16 VAN MEVROUW BRIBOSIA-PICARD C.S.

In het hoofdstuk «Middelen», afdeling I — Vrede en veiligheid, punt 2, derde lid, de woorden «en dient onder het gezag te werken van een lid van de Commissie» vervangen door de woorden «en moet gelijkelijk samengesteld zijn uit specialisten van de Commissie, van de Lid-Staten en van de W.E.U. en dient onder het gezag te werken van de voorzitter van de Commissie».

Verantwoording

In de schoot van de Europese Commissie lijkt de voorzitter het best geplaatst om deze instantie bevoegd voor de analyse te leiden. Hij heeft een globaal overzicht, hij kan het communautaire belang verdedigen en is gelegitimeerd door de procedure van zijn benoeming. Deze instantie bevoegd voor de analyse moet alle elementen van het G.B.V.B. kunnen integreren, met inbegrip van de veiligheid, en gebruik maken van alle expertisebronnen van de Commissie, de Lid-Staten en de W.E.U.

N° 15 DE MME BRIBOSIA-PICARD ET CONSORTS

Au chapitre «Moyens», section I — Paix et sécurité, point 2, alinéa 2, remplacer le mot «Elle» par les mots «La Commission agissant par l'intermédiaire de son Président».

Justification

Au sein de la Commission européenne, le Président semble être le mieux placé pour représenter l'Union européenne et il semble posséder le plus de légitimité.

N° 16 DE MME BRIBOSIA-PICARD ET CONSORTS

Au chapitre «Moyens», section I — Paix et sécurité, point 2, alinéa 3, remplacer les mots « , sous l'autorité d'un membre de la Commission» par les mots « , composée à parts égales de spécialistes de la Commission, des États membres et de l'U.E.O. et placée sous l'autorité du Président de la Commission».

Justification

Au sein de la Commission européenne, le Président semble être le mieux placé pour diriger cette instance d'analyse. Il possède une vue globale, il peut défendre l'intérêt communautaire, il détient une légitimité grâce à sa procédure de nomination. Cette instance d'analyse doit pouvoir intégrer tous les éléments de la P.E.S.C., y compris la sécurité, et profiter de toutes les sources de la Commission, des États membres et de l'U.E.O.

Michèle BRIBOSIA-PICARD.
André BOURGEOIS.
Anne-Marie LIZIN.